

SPROGMUSEET

Redaktør: Ole Stig Andersen



Videnskabens sprog

 Af [Jørgen Christian Wind Nielsen](#) 2. juni 2009 • I kategorien [Sprogpolitik](#) •

Videnskabsministerens store interesse for dansk

Regeringen har med [Globaliseringsstrategien](#) sat sig som mål, at kvaliteten i den offentlige forskning skal kunne måle sig med den bedste i verden. I den forbindelse har Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling besluttet at udvikle en såkaldt [bibliometrisk forskningsindikator](#), der har til formål at fremme publicering i de mest anerkendte udgivelseskanaler og styrke kvaliteten af dansk forskning. Disse tidsskrifter er som udgangspunkt engelsksprogede. Kvaliteten af dansk forskning skal med andre ord styrkes, men på engelsk.

Den bibliometriske forskningsindikator skal skabe incitament hos forskerne til at publicere i de bedste tidsskrifter. Og det kommer til at foregå primært på engelsk. Videnskabsministeriet skriver herom:

“... det er rigtigt, at der er et krav om, at tidsskrifterne eller forlagene skal være internationale for at finde sig på det højeste niveau (niveau 2). Men indikatoren er tilpasset de meget nationalt orienterede fagområder, så danske tidsskrifter også kan komme på det højeste niveau. Fx har faggruppen for Nordisk litteratur og sprog fået 13 tidsskrifter på dansk eller nordisk ud af i alt 45 tidsskrifter på niveau 2. Herudover er seks engelsksprogede tidsskrifter om Skandinavien eller Norden kommet på niveau 2.”

Trods forsikringerne står det ikke helt godt til med mulighederne for at formidle videnskabelige forskningsresultater af højeste internationale karat på dansk. Heller ikke for de danske forlag. Ministeriet ser sig nødsaget til at forklare:

“Med hensyn til forlag, såsom Gyldendal, er de ofte bredere end et enkelt fagområde. Fagligt Udvalg har derfor lagt vægt på, at mange grupper skulle være enige om, at et forlag skulle på niveau 2, for at det blev accepteret. Faggrupperne har været uenige om at nominere danske forlag, mens enigheden om at nominere anerkendte internationale forlag har været større. Derfor har Fagligt Udvalg i første omgang valgt at acceptere alle danske forlag, som er indstillet af faggrupperne, og som har fagfællebedømmelse, til niveau 1, og har accepteret internationale forlag valgt af mange grupper til niveau 2. Pointforskellen for niveau 1 og niveau 2 er ikke så stor for bøger: Der gives henholdsvis 5 og 8 point for bøger på niveau 1 og 2. Ministeriet er opmærksomt på, at der er særlige forhold omkring universitetsforlagene, og ministeriet har derfor en god og konstruktiv dialog med disse forlag for at finde en fornuftig løsning på længere sigt.”

Videnskabsminister Helge Sanders holdning til dansk og engelsk på universiteterne kom klart til udtryk i [ministerens tale](#) ved Danmarks Forskningspolitiske Råds årskonference i Nationalmuseets Festsal 10. marts 2009. Her sagde han:

“Når vi taler om øget internationalisering burde det i øvrigt være en selvfølge, at universiteterne frit kan udbyde fag. Men det er netop det, som visse partier i Folketinget vil forhindre med vidtrækkende krav og detailstyring af universiteterne fra Folketinget. Jeg forstår godt ønsket om at værne om det danske sprog, men omvendt forstår jeg ikke bekymringen. Og vigtigst af alt: Hvordan skal universiteterne være i stand til at hente udenlandske topforskere eller studerende hertil, hvis der er krav om dansk? Jeg har da også bidt mærke i, at både universiteterne og erhvervslivet er imod forslaget.”

Men man er vel politiker, og i en [pressemeddelelse](#) forsikrer ministeren, at “dansksproget forskning slet ikke er i fare”. Hvis man skulle være i tvivl. Videnskabsminister Helge Sander beroliger de kritiske røster, som frygter, at publicering på dansk fremover vil få sværere vilkår, fordi internationale forskningstidsskrifter vil vægte mere, når man skal måle forskningskvalitet. Forskere i historie, retsvidenskab, nordisk litteratur og filologi behøver ikke at frygte bibliometrisk forskningsindikator:

“– Vi har lyttet til bekymringerne fra særlige forskningsområder og har allerede foretaget en række tilpasninger, så forskere, der arbejder med danske og nordiske emner og temaer, ikke får sværere vilkår end kolleger inden for mere internationalt orienterede fagområder”,

siger Helge Sander. Og videre:

“Baggrunden for forskningsindikatoren er bl.a. et grundlæggende ønske om at styrke dansk forsknings internationalisering, hvilket afspejles i listerne. Men for flere fagområder er det allerede i begyndelsen af oktober sidste år blevet bestemt, at der skal være en tilpasning, så flere danske og nordiske forskningstidsskrifter er med på listerne”.

Det gælder for retsvidenskab, historie og nordisk litteratur og filologi. Arbejdet i Danmark bygger bla. på erfaringerne fra Norge. Videnskabsministeren fremhæver blandt andet, at de norske forskere på bare fire år har forøget deres publiceringer med ca. 50 procent i de tidsskrifter og på de forlag, som er repræsenteret på de norske, bibliometriske publiceringslister. Sammenlignet med den norske liste over tidsskrifter og forlag har man dog til den danske forskningsindikator været mere imødekommende over for at medtage danske universitetsforlag, og Videnskabsministeriet har en god og konstruktiv dialog med universitetsforlagene om forlagenes rolle, hedder det.

Finn Collin, der er professor i filosofi ved Københavns Universitet, har en mere kritisk holdning. I bladet [Forskerforum](#) nr. 224, maj 2009, anmelder Finn Collin bogen [Fremtidens Universiteter](#). Gyldendal 2009, der har Helge Sander som redaktør. Finn Collin skriver bl.a.:

Seneste sprognyheder

19/3	Evolution i sprog: Dovenskab har ændret ord videnskab.dk
30/10	Hvem taler: Kan du høre forskel på menneske og maskine? www.dr.dk
6/3	Dansklærere: Tosprogede børn bliver sprogligt forsvundet www.bt.dk
28/2	Flere og flere ordblindede starter på universitetet - Magisterbladet magisterbladet.dk
22/2	Keeper eller mandsmand? - hvilket ord er bedst? Dansk Sprognet dsn.dk
28/3	Indigenous languages come from just one common ancestor, researchers say - ABC News (Australian Broadcasting Corporation) www.abc.net.au
27/3	UVic news - University of Victoria www.uvic.ca
26/3	New York Nonprofit Media: Native American nonprofit aims to boost community health by teaching Lakota language nynmedia.com
22/3	Teenage business owner aims to revitalize Blackfoot language globalnews.ca
19/3	Language revival preserving history www.smh.com.au

[FLERE NYHEDER >>>](#)

[Verdens sprog på Sproguseet.dk på et større kort](#)

Nye kommentarer

Artikler om

Arkiv

“Når “vækst” betyder økonomisk vækst, betyder det at universitetet nu skal rette ind efter erhvervslivet, ikke længere efter biskopperne. Det er da også det førstnævnte, og ikke den højere gejstlighed, der i dag bemander universiteternes nye eksterne bestyrelser. Det betyder, at universiteternes forskning og øvrige aktiviteter styres hen imod det der umiddelbart kan omsættes til økonomisk værdi, den berømte bevægelse fra forskning til faktura. Konsekvensen er bl.a. en orientering væk fra humaniora og samfundsvidenskab. Udviklingen styrkes af den rolle ordet “kvalitet” spiller. For når “kvalitet” af forskning måles ved, om den appellerer til amerikanske eller engelske forskningstidsskrifter, og når bevillinger omfordeles efter “kvalitet”, vil de dele af dansk humaniora, der særligt handler om dansk historie, dansk litteratur, dansk billedkunst etc. i fremtiden skulle kæmpe meget hårdt for sine midler.”

Læs mere:

- <http://fi.dk/nyheder/nyheder/2009/mere-dialog-og-inddragelse-omkring-den-bibliometriske-indikator>
- <http://fi.dk/forskning/den-bibliometriske-forskningsindikator/Samlet%20notat%20om%20forskningsindikatoren-%2018.%20december%202008.pdf>
- <http://fi.dk/forskning/den-bibliometriske-forskningsindikator/spoergsmaal-og-svar/spoergsmaal-og-svar-om-den-bibliometriske-forskningsindikator>

Læs også:

1. [Norsk sprog 1807-1820 \[del 1 af 2\]](#) Sprogets betydning og den nordiske renaissance Johann Gottfried Herder (1744-1803) © Bildarchiv Preußischer Kulturbesitz For nationalismens tidsalder blev sproget sjældent tillagt en kulturel eller politisk betydning. Sproget var for de...
2. [Man har et standpunkt](#) Niels Davidsen-Nielsen sprogdebat- og -erindringsbog "Moders stemme - fars hammer" udkom på dansklærerforeningens forlag i forbindelse med hans afgang i 2009 efter seks år som formand for Dansk Sprognavn Da...
3. [Er dansk et truet sprog? En eftermiddag blandt konservative studenter](#) De Konservative Studenter organiserer jævnligt forelæsninger. Den 4. maj var forelæseren Christian N. Eversbusch fra Modersmålskredsen på besøg på Aarhus Universitet, inviteret af studenterforbundet. Han er retoriker, og jeg tror...
4. [Engelsk på alle universiteter?](#) I forbindelse med valgkampen til folketinget i efteråret 2011 gjorde den radikale folketingskandidat, nu folketingsmedlem, Sofie Carsten Nielsen, sig til talskvinde for engelsk på alle universiteter. Hun bekymrede sig om...

Tagget med: bibliometri, Dansk, domænetab, engelsk, forskning, Ministeriet for Videnskab Teknologi og Udvikling, publicering, Sprogpolitik

Skriv en kommentar

Navn (kræves)

E-mail (kræves)

Hjemmeside

Send mig en e-mail når der kommer flere kommentarer.